

2019

Jaarverslag Jonge Academie 1 april 2019 – 31 maart 2020

www.jongeademie.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	2
Voorwoord.....	4
Deel 1: Leden en structuren.....	6
1. Leden en selectie.....	6
1.1. Vijftig leden 2019-2020.....	6
1.2. Selectie nieuwe leden.....	6
1.3. Alumni.....	7
2. Bestuurlijke structuur.....	8
2.1. Voorzitter(s).....	8
2.2. Bestuur 2019-2020.....	8
2.3. Secretariaat.....	8
3. Pijlers en werkgroepen.....	9
3.1. Pijlers.....	9
3.2. Werkgroepen in 2019-2020.....	9
4. Adviesraad.....	11
4.1. Rol en werking.....	11
4.2. Samenstelling van de Adviesraad.....	11
Deel 2: Interne werking.....	13
5. JA-dagen.....	13
6. Tweedaagsen.....	13
6.1. Najaarstweedaagse — 28-29 november 2019.....	13
6.2. Voorjaarstweedaagse — 19-20 maart 2020 <i>Geannuleerd</i>	14
7. Sociale dag — 14 juni 2019.....	14
8. Chronologie van de vergaderingen.....	15
Deel 3: Realisaties en impact.....	17
9. Publicaties.....	17
9.1. Maja #6: Genderdiversiteit.....	17
9.2. Gendercharter (i.s.m. VLIR) — 26 juni.....	17
9.3. Andere publicaties i.h.k.v. Gender in Academia — 11 maart e.v.....	18
9.4. Opiniestuk “Wetenschap is meer dan STEM”.....	18
9.5. Het precaire statuut van de kunstenaar.....	19
9.6. Crowdsourcing #CovidCampus.....	19
10. Events.....	20
10.1. Gender in academia — 26 juni 2019.....	20
10.2. Building bridges: interdisciplinary research (i.s.m. FWO, KVAB en Dep. EWI) — 24 september 2019.....	21
10.3. Building bridges: science communication (i.s.m. FWO, KVAB en Dep. EWI) + Uitreiking Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie — 18 november 2019.....	21
10.4. GDPR en het onderzoeksbeleid (i.s.m. EWI en VLIR) — 6 november 2019.....	21
10.5. Science meets Parliament — 29 november 2019.....	22
10.6. Infosessies Jonge Academie universiteiten.....	22
10.7. Changing Publication Practices · van Predatory tot Plan S (i.s.m. KAGB) — 21 februari 2020.....	23
10.8. Inauguratie en afzwaai – 20 maart 2020 <i>Geannuleerd</i>	24

11.	Prijzen	24
11.1.	Onderscheidingen wetenschapscommunicatie i.s.m. KVAB.....	24
11.2.	Pipetprijs i.s.m. Eos.....	25
11.3.	Phd Cup i.s.m. Scriptie vzw	25
12.	Andere realisaties	26
12.1.	Gendercampagne Wetenschap=M+V+X.....	26
12.2.	Expeditie Moendoes.....	27
12.3.	Science meets Parliament	28
12.4.	Acties n.a.v. COVID-19.....	28
Deel 4: Samenwerking met partners		29
13.	Samenwerking binnen Vlaanderen	29
13.1.	KVAB	29
13.2.	KAGB	29
13.3.	Vlaamse overheid, Departement EWI.....	29
13.4.	VLIR.....	30
13.5.	FWO.....	30
13.6.	Universiteiten	30
13.7.	Eos.....	31
13.8.	New Scientist.....	31
13.9.	Scriptie vzw (PhD Cup).....	31
13.10.	Universiteit van Vlaanderen (met VRT, Knack en de universiteiten).....	31
13.11.	CANON Cultuurcel.....	32
14.	Internationale samenwerking	32
14.1.	Expeditie Moendoes (met De Jonge Akademie Nederland)	32
14.2.	European Young Academies (Helsinki, 17-18 mei 2019)	32
14.3.	Infomoment met Royal Irish Academy (27 mei 2019).....	32
14.4.	4th Worldwide Meeting of Young Academies (Vietnam, 29 juli – 2 augustus 2019)....	32
14.5.	Overleg met Noorse Jonge Academie (28 augustus 2019)	33
14.6.	Open Access, Open Science: YAE / Plan S (23 okt, 6 nov 2019)	33
14.7.	Declaration on the Guiding Principles of Young Academies (20 november 2019)	33
14.8.	Samenwerking Finse Jonge Academie (11 december 2019).....	33
14.9.	Sporadische contacten met andere jonge academies.....	33
Deel 5: Communicatie en pers		34
15.	Media.....	34
	Website.....	34
	Facebook.....	35
	Twitter.....	35
16.	Persoverzicht	36
17.	Specifieke media.....	37
Deel 6: Financiën		37
18.	Eindafrekening 2019	37
19.	Begroting 2020	37

Voorwoord

In de geschiedenis van de wetenschappen vinden we de ene dichotomie na de andere. Golven versus deeltjes in de fysica. *Nature* versus *nurture* in de psychologie. Lichaam versus geest in de filosofie. Nochtans leert de geschiedenis dat veel doorbraken in de wetenschap net ontstaan door die dichotomie te doorbreken.

Ook in veel maatschappelijke debatten denken we spontaan in termen van twee tegengestelde alternatieven: voor of tegen kernenergie; open of gesloten grenzen; vrije toegang tot alle studierichtingen of een *numerus clausus*. Telkens wordt de vraag zo gesteld alsof er maar twee mogelijke antwoorden zouden zijn, terwijl er talloze andere vragen gesteld kunnen worden! Over randvoorwaarden en interacties met andere keuzes, over informatiebronnen en perceptie, over extrapolaties en onzekerheid.

We noemen die obsessie om de realiteit op te delen in twee tegengestelde alternatieven: *dichotomanie*. Opiniedynamica laat met eenvoudige modellen zien hoe gemakkelijk polarisatie ontstaat. De modellen gaan ervan uit dat mensen enkel luisteren naar anderen als hun mening niet te veel van hun eigen mening verschilt. In geen tijd zien we de initieel uiteenlopende meningen samenklonteren naar twee groepen, die elkaar daarna niet meer horen.

Toch is polarisatie vermijdbaar. Wanneer wij kijken naar de rol die de Jonge Academie kan spelen, dan zien we dat zij ons plaats biedt om dichotomieën te doorbreken. Omdat hier zoveel perspectieven samenkomen en we écht proberen te luisteren naar elkaar. We noemen zes voorbeelden uit het voorbije werkjaar.

We lanceerden **Science meets Parliament**, waarbij we wetenschappers en parlementsleden aan elkaar koppelden. Wetenschap en politiek worden uiteraard gemaakt door individuen. Dialoog en ontmoeting tussen individuen uit die twee werelden vormen dan ook de ideale basis om elkaars discipline beter te leren kennen en te waarderen.

Het verbinden van wetenschappelijke disciplines onderling staat eveneens in het DNA van de Jonge Academie en komt bijvoorbeeld tot uiting in het spel **Expeditie Moendoes**, waarvan we samen met De Jonge Akademie in Nederland een deels digitale versie maakten om het in zo veel mogelijk klassen te kunnen spelen. Het voorbije werkjaar gaven we demonstraties: onder andere op het familievriendelijke wetenschapsfestival Sound of Science en op diverse locaties tijdens de Kinderuniversiteit en de Dag van de Wetenschap. Op de Dag van de Wetenschap publiceerden we aansluitend het opiniestuk "**Wetenschap is meer dan STEM**".

Het **open-science**-verhaal, vervolgens. In het open-access debat zien we vaak maar één as: het verdienmodel van de uitgevers en daarbij horend of de artikels toegankelijk zijn voor het brede publiek. In onze standpunten kijken we echter vooral naar de kwaliteit en de reproduceerbaarheid van de artikels. Deze as staat orthogonaal op de as of de artikels vrij beschikbaar zijn of niet. Elke hervorming die reproduceerbaarheid van het onderzoek vooropstelt, zal volgens ons op termijn het meest levensvatbaar zijn. Dit kwam duidelijk tot uiting in het symposium over **Changing publication**

practices, dat we organiseerden in samenwerking met de KAGB. Tegelijk is er een spanning tussen de wetenschappelijke waarde van openheid enerzijds en het recht op bescherming van persoonlijke gegevens anderzijds, zoals bleek op het eerdere symposium over de relatie tussen **GDPR en de onderzoekscyclus**, dat we organiseerden samen met VLIR en EWI.

We waren partner van twee **Building Bridges**-symposia die er kwamen op initiatief van het FWO en die we in dit voorwoord graag vermelden, al was het maar omdat de naam ons op het lijf geschreven lijkt.

Het genderdebat is nog zo een verhaal waar wij als Jonge Academie van een lijn een vierkant willen maken. Ook hier verengt onze dichotomie de discussie traditioneel in een opsplitsing van voor- en tegenstanders van quota. De campagne van de Jonge Academie, in samenwerking met VLIR, belichtte net de onderliggende mechanismen van gender-ongelijkheid en focuste op implicit bias, omdat dit een factor is waar we zelf iets aan kunnen doen. Op het slotsymposium werd het **gendercharter** ondertekend door de vijf rectoren van de Vlaamse universiteiten en **Maja #6 “Gender in academia”** bracht extra duiding met interviews en achtergrondartikels over dit thema.

Terwijl we de voorbije jaren meerdere publieke evenementen rond **kunst en wetenschap** georganiseerd hebben, groeide stilaan het besef dat we daar misschien zélf te veel binair over gedacht hebben. We gingen intern op zoek naar meer verbinding en wederzijds begrip: over zoeken en spelen in kunst en wetenschap; over de combinatie tussen beide disciplines, die sommige van onze leden maken; over het genderonevenwicht dat ook in de kunstenwereld groot is. We werken allemaal graag rond grote thema's – die vaak in dichotomieën worden uitgedrukt – zoals leven en dood, liefde en haat, alles en niets. We maakten dus ruimte voor meer overleg, experimenteerden met een salon en een stellingenspel als werkvormen daarvoor en publiceerden bij Rekto Verso een interview over **het precaire statuut van de kunstenaar**. De werkgroep **Overlap** draaide ondertussen op volle toeren en zal binnen enkele weken haar werk in boekvorm met de wereld delen.

Kortom, wij zien de Jonge Academie als een organisatie waar nieuwe dimensies alle vrijheid krijgen om open te bloeien. We kijken ernaar uit om ook in het volgende werkjaar de dichotomie verder te doorbreken.

Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers, covoorzitters

Deel 1: Leden en structuren

1. Leden en selectie

De Jonge Academie is in wezen een ledenorganisatie van een vijftigtal jonge toponderzoekers en kunstenaars met een eigen kijk op wetenschap, maatschappij, kunst en beleid. Het Koninklijk Paleis noemde de JA een “interdisciplinaire en interuniversitaire ontmoetingsplaats”, een mooie bewoording die we hebben overgenomen als onze identiteit.

1.1. Vijftig leden 2019-2020

De wetenschappelijke leden zijn verbonden aan een Vlaamse universiteit en/of een Vlaamse of federale wetenschappelijke onderzoeksinstituten en hebben bij intrede minimaal 3 en maximaal 10 jaar geleden hun doctoraat behaald. De leden-kunstenaars zijn minimum 25 en maximaal 39 jaar oud en hebben een duidelijke affiniteit met wetenschap.

Tijdens werkjaar 2019-2020 waren er 49 leden:

Orhan Agirdag	Frederik De Wilde	Damya Laoui	Birgit Van Puymbroeck
Frederik Anseel	Ugo Dehaes	Steven Latré	Beatrijs Vanacker
Ann Bessemans	Heleen Dewitte	Silvana Mandolessi	Christophe Vandeviver
Camilla Bork	Marjan Doom	Frank Merkx	Karel Vanhaesebrouck
Rose Bruffaerts	Koen Dries	Kris Myny	Sofie Verbrugge
Didier Caluwaerts	Lendert Gelens	Michelle Plusquin	Bart Vermang
Elke Cloots	Vincent Ginis	Magaly Rodríguez García	Lien Verpoest
Katelijne De Corte	Joke Goris	Amr Ryad	Bram Verschuere
Lars De Laet	Lynda Grine	Kevin Smets	Katrien Verveckken
Jozefien De Leersnyder	Kristien Hens	Evelien Smits	Sylvia Wenmackers
Dave De ruysscher	Lodewijk Heylen	Bram Spruyt	Nele Witters
Bert De Smedt	Athar Jaber	Alexander van Nuijs	Nele Wynants
	Lies Lahousse		

1.2. Selectie nieuwe leden

Het lidmaatschap duurt vijf jaar. Dat betekent dat elk jaar een tiental nieuwe leden worden verkozen, en een tiental leden aan het einde van hun mandaat afzwaaien en alumni worden.

Selectieprocedure De selectie van nieuwe leden van de Jonge Academie gebeurt na een open oproep die ruim verspreid wordt, en dit op basis van een sterk dossier en een uitgesproken motivatie. De Jonge Academie staat zelf in voor het selecteren van nieuwe leden. Alle leden van de Jonge Academie

waren betrokken als lector, zodat elk kandidaatendossier gelezen wordt door een drietal huidige JA-leden. De kunstenaars van de Jonge Academie beoordelen het artistieke profiel van de kandidaat-kunstenaars. De selectiecommissie maakt de uiteindelijke selectie op basis van het ingestuurde kandidaatsdossier, de schriftelijke review van een drietal leden-lectoren per dossier, en een interview in het geval van een beperkt aantal kandidaten. De Jonge Academie streeft naar een brede vertegenwoordiging van de verschillende wetenschappelijke disciplines.

Alle niet-geselecteerde kandidaten krijgen een motivatie toegestuurd waarom zij niet geselecteerd waren.

Selectiecommissie 2019-2020 De selectie wordt in goede banen geleid door een selectiecommissie. Haar samenstelling dit werkjaar was als volgt:

SELECTIECOMMISSIE 2019-2020

*Voorzitter: **Damya Laoui***

*Leden: Ann Bessemans, Lendert Gelens, Bram Spruyt,
Christophe Vandeviver, Nele Wynants*

Bij het samenstellen van de selectiecommissie wordt steeds gezocht naar een balans op niveau van disciplines, gender en affiliaties.

Selectieronde 2019-2020 Er waren 70 kandidaturen (7 kunstenaars en 63 wetenschappers). Uiteindelijk werden 12 kandidaten geselecteerd als nieuwe leden van de Jonge Academie van 2020 tot 2025 (2 kunstenaars en 10 wetenschappers). Deze 12 nieuwe leden vanaf 1 april 2020 zijn:

- Nicolas Baeyens, KASK, beeldend kunstenaar
- Sophie de Buyl, VUB, Biologie
- Tine Destrooper, UGent, Criminologie
- Caroline Masquillier, UAntwerpen, Sociologie
- Arne Smeets, KU Leuven, Wiskunde
- Kevin Trappeniers, podium- en beeldende kunsten
- Laura Vandenbosch, KU Leuven, Communicatiewetenschappen
- Roos Vandenbroucke, UGent, Biomedische wetenschappen
- Joris Vandendriessche, KU Leuven, Geschiedenis
- Sammy Verbruggen, UAntwerpen, Bio-ingenieurswetenschappen
- Bert Vercnocke, KU Leuven, Fysica
- Sarah Verhulst, UGent, Ingenieurswetenschappen

Over de selectieronde 2019 werd in het vorige jaarverslag bericht.

1.3. Alumni

Aan het einde van 2018-2019 werden tien alumni (2014-2019) plechtig afgezwaid: Goedele De Clerck, Veerle De Herdt, Karolien De Wael, Ben Dhooge, Niel Hens, Sarah Lebeer, Pieter Martens, Wim Thielemans, Lieve Van Hoof en Mathieu Vinken.

Aan het einde van 2019-2020 worden tien leden (2015-2020) plechtig afgezwaid: Joke Goris, Karel Vanhaesebrouck, Lien Verpoest, Frederik Anseel, Bert De Smedt, Steven Latré, Evelien Smits, Katelijne De Corte, Frederik De Wilde en Ugo Dehaes. Ook Koen Dries (2018-2020) beëindigt zijn lidmaatschap om professionele redenen.

2. Bestuurlijke structuur

2.1. Voorzitter(s)

Het voorzittersmandaat van Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers startte op 1 april 2019 en loopt nog tot 31 maart 2021. Eind 2020 zullen nieuwe voorzittersverkiezingen plaatsvinden.

2.2. Bestuur 2019-2020

Sinds haar oprichting heeft de Jonge Academie zich geprofileerd aan de hand van vier interessedomains: wetenschapscommunicatie, wetenschapsbeleid, interdisciplinariteit & kunsten en internationalisering. Elke werkgroep en activiteit valt in principe onder één van deze pijlers. Het bestuur telt naast de voorzitter(s) twee vertegenwoordigers van elke pijler. Zij houden het overzicht over alle activiteiten binnen hun domeinen. De vertegenwoordigers zetelen voor twee jaar in het bestuur en zijn alternerend verkozen, waardoor elk jaar één van beide co-vertegenwoordigers uit de functie stapt, en de andere aangesteld blijft, terwijl een nieuwe co-vertegenwoordiger erbij komt.

- Voorzitters: Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers
- Vertegenwoordigers Wetenschapscommunicatie: Lendert Gelens en Damya Laoui
- Vertegenwoordiger Wetenschapsbeleid: Nele Witters en Jozefien De Leersnyder
- Vertegenwoordiger Interdisciplinariteit en Kunsten: Lodewijk Heylen en Sofie Verbrugge
- Vertegenwoordigers Internationalisering: Amr Ryad en Lien Verpoest

Het secretariaat neemt deel aan de vergaderingen van het Bestuur.

2.3. Secretariaat

Het secretariaat van de Jonge Academie wordt sinds augustus 2016 waargenomen door Bert Seghers, die zijn tijd als KVAB-beleidsmedewerker verdeelt tussen de Jonge Academie en de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI). Ellen Van Impe was eveneens deeltijds werkzaam voor de Jonge Academie van januari 2019 tot en met juni 2019. Chris Bessemans verving haar in augustus 2019 en werkt uitsluitend voor de Jonge Academie als KVAB-beleidsmedewerker, zij het deeltijds (0.4 VTE). De communicatie wordt verzorgd door Nathalie Boelens, communicatieverantwoordelijke van de KVAB. Voor zaalreservaties, bestellingen, logistieke ondersteuning, boekingen en boekhouding kan de Jonge Academie rekenen op de KVAB-medewerkers Kris Brossé, Nico Lambrecht, Geert Bonaers, Sofie Zeeuwts en Charlotte Dua.

3. Pijlers en werkgroepen

3.1. Pijlers

De Jonge Academie heeft vier pijlers: Beleid, Wetenschapscommunicatie, Interdisciplinariteit en Kunsten en Internationalisering. De werkzaamheden in deze pijlers gebeuren via specifieke werkgroepen. Elk lid van de JA is lid van ten minste één werkgroep.

De oprichting van werkgroepen en de basislijnen van hun werking worden in een Algemene Vergadering of bij hoogdringendheid door het bestuur goedgekeurd. Hun werking gebeurt verder in relatieve zelfstandigheid. De JA kent ook permanente werkgroepen, zoals de redactieraad *Maja*. De Algemene Vergadering van de JA kan besluiten een permanente werkgroep in te stellen en/of een permanente werkgroep op te heffen.

3.2. Werkgroepen in 2019-2020

Werkgroep Wetenschapscommunicatie Damya Laoui, Lendert Gelens
<i>Focus:</i> bevordering van kwaliteitsvolle wetenschapscommunicatie in Vlaanderen
<i>Doel:</i> opvolgen en coördineren van alle wetenschapscommunicatieprojecten waarin de Jonge Academie participeert (o.a. met KVAB, FWO, Scriptie vzw, Eos, Klara, De Standaard, Technopolis, Universiteit van Vlaanderen ...)

Werkgroep Handboek voor Onderzoekers / Academic Compass Lendert Gelens
<i>Focus:</i> heldere informatie over het Vlaamse onderzoekslandschap
<i>Werkt naar:</i> infobundeling over Vlaamse academische wereld, specifiek voor beginnend ZAP uit binnen- en buitenland

Werkgroep Internationalisering Lien Verpoest, Amr Ryad
<i>Focus:</i> het versterken van de contacten met buitenlandse (vooral Europese) jonge academies
<i>Werkt naar:</i> gezamenlijke, Europees gedragen visies, acties, standpunten, samenwerkingsopportuniteiten, harmonisering

Werkgroep Moendoes Bert De Smedt, Heleen Dewitte, Kris Myny
<i>Focus:</i> kinderen leren denken als wetenschapper middels digitalisering van bordspel Expeditie Moendoes.
<i>Werkt naar:</i> optimalisering van de spelervaring en spelstructuur aan de hand van de digitalisering; het uitrollen van het spel in alle Vlaamse scholen

Werkgroep Overlap

Frank Merckx, Nele Wynants, Marjan Doom,
Ann Bessemans

Focus: wegen op de visie op kunst en wetenschap door kunstenaars en wetenschappers zelf aan het woord of beeld te laten

Werkt naar: een bijzondere boekpublicatie over de overlap tussen wetenschap en kunst

Werkgroep Betrekken van stakeholders in onderzoek

Lynda Grine, Kristien Hens

Focus: betrekken van stakeholdergroepen bij vraagstelling, uitvoering en valorisatie van wetenschappelijk onderzoek

Doel: opstellen van een standpunt of aanbeveling

Redactieraad Maja #6

Katrien Verveckken, Joke Goris

Focus: een magazine dat thema's aansnijdt die relevant zijn voor jonge onderzoekers, maar weinig aan bod komen in andere media

Doel: totstandkoming Maja #6, thema Gender

Werkgroep Duurzaamheid

Bart Vermang

Focus: communicatie over het thema duurzaamheid in brede zin

Werkt naar: format nog te bepalen, mogelijks conferentie op de trein

Werkgroep Wetenschapsjournalistiek

Sylvia Wenmackers, Rose Bruffaerts

Focus: Welke uitdagingen zijn er in de wetenschapsjournalistiek?

Doel: identificatie van de noden bij wetenschapsjournalisten en bepalen mogelijke bijdrage van Jonge Academie

Werkgroep Kunsten

Frank Merckx, Lodewijk Heylen, Ann Bessemans

Focus: initiatieven rond kunst en wetenschap ondersteunen; het statuut van de kunstenaar in de samenleving en binnen de Jonge Academie ter harte nemen

Werkgroep Open Science

Christophe Vandeviver, Dave De ruysscher,
Vincent Ginis

Focus: beleidsbarrières in de open-science-transitie

Doel: werken aan geïnformeerde beleidsnota of standpunt over open science in Vlaanderen

Werkgroep Science meets Parlement

Lars De Laet, Didier Caluwaerts, Vincent Ginis

Focus: vertrouwen vergroten tussen wetenschap en politiek

Doel: opzetten van een koppelingsprogramma tussen wetenschappers en parlementsleden, en organiseren van publieksevenement ter lancering ervan

4. Adviesraad

4.1. Rol en werking

De opstart van de Jonge Academie werd in 2013 begeleid door de Adviesraad van de Jonge Academie, die de eerste generatie van Jonge-Academieleden verkoos. Sindsdien werkt de Jonge Academie onafhankelijk van de Adviesraad en selecteert ze ook zelf haar nieuwe leden. De adviesraad komt nog steeds samen, minstens jaarlijks, in aanwezigheid van de Jonge Academie-voorzitters. Er wordt dan o.a. informatie uitgewisseld over budget, strategische visie, actiepunten en samenwerking met de academiën.

4.2. Samenstelling van de Adviesraad

Oorspronkelijke samenstelling Professoren Dominique Willems en Hilde De Ridder-Symoens (beiden Klasse Menswetenschappen KVAB) namen in 2012 het initiatief om een Jonge Academie op te richten. Ze verzamelden rond zich academieleden uit elke klasse van de KVAB en de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (toen genaamd: voor Taal en Letterkunde). Samen vormden zij de Adviesraad bij de opstart van de Jonge Academie. In 2014 heeft ook de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (de KAGB) zich aangesloten bij de andere gevestigde academies die de Jonge Academie ondersteunen.

KAGB en alumni sinds 2018 In februari 2018 vierde de Jonge Academie haar vijfde verjaardag en werd de eerste generatie leden plechtig afgezwaaid. Bij die gelegenheid werden de samenstellingsregels uitgebreid:

- Sinds het vijfjarig bestaan zijn er voor het eerst *alumni* van de Jonge Academie. De Adviesraad besliste dat hun vertegenwoordiging in de Adviesraad eveneens zinvol zou zijn, omdat zij zowel de ervaring van binnenuit als een perspectief van enige afstand combineren.
- De KAGB is sinds 2018 vertegenwoordigd in de Adviesraad. Omgekeerd had de KAGB haar Raad van Bestuur al drie jaar eerder opengesteld voor de Jonge Academie.
- De oorspronkelijke initiatiefnemers gaven het voorzitterschap door, maar werden gevraagd om lid te blijven van de Adviesraad, naast twee andere afgevaardigden uit de Klasse Menswetenschappen van de KVAB.

Samenstelling 2019-2020 Voorzitters: Sabine Van Huffel en Joos Vandewalle

- KVAB, Klasse Natuurwetenschappen: Christoffel Waelkens en Sabine Van Huffel
- KVAB, Klasse Menswetenschappen: Ann Buysse en Johan Wagemans
- KVAB, Klasse Kunsten: Luc Van Hove en Anne-Marie van Kerckhoven
- KVAB, Klasse Technische Wetenschappen: Joos Vandewalle en Tine Baelmans
- KAGB: Greet leven en Peter Bols
- KANTL: Willy Vandeweghe en Frank Willaert
- Alumni JA: Korneel Rabaey en Lies Geris
- Initiatiefnemers JA (KVAB-leden): Dominique Willems en Hilde De Ridder-Symoens
- Vast secretaris KVAB: Freddy Dumortier

Ambtshalve nemen ook de JA-voorzitters deel aan de vergaderingen van de Adviesraad. KVAB-beleidsmedewerkers Bert Seghers en Ellen Van Impe (van januari 2019 tot juli 2019) en Chris Bessemans (sinds eind augustus 2019) zijn waarnemend lid.

5. JA-dagen

De werkgroepen van de JA draaiden in 2019 op volle toeren. Om de disparate vergaderingen onder leden wat te structureren werd sinds september 2019 een nieuwe werktiming aangenomen: elke 13e van de maand vergaderen de werkgroepen die daar nood aan hebben op de Academie: de JA-dag. Dit concept maakt dat de leden elkaar vaker ontmoeten, de vergaderingen praktischer inpasbaar zijn én, vooral, dat er (i) meer kruisbestuiving is tussen de werkgroepen, aangezien meer JA-leden vergaderingen van andere werkgroepen bijwonen en meedenken, en (ii) er meer kruisbestuiving is tussen de leden onderling, zowel inhoudelijk tijdens vergaderingen als persoonlijk in de ontmoetingen tussendoor (o.a. op de gebruikelijke broodjeslunch). Enkele malen richtte de JA ook tijdens deze broodjeslunch ‘salons’ in; een moment waarop kunstenaars en wetenschappers vrij denken, associëren en ervaringen delen rond een bepaald thema (bv. ‘spel in kunst en wetenschap’).

6. Tweedaagsen

De Jonge Academie houdt zowel tijdens het voorjaar als het najaar een tweedaagse bijeenkomst. De leden vergaderen van de ochtend van de eerste dag tot de middag van de tweede dag samen in plenaire sessies, parallelle werkgroepvergaderingen e.a. Op de Algemene Vergadering worden organisatorische kwesties besproken en leggen de voorzitters verantwoording af over de financiën van de JA en de begroting. Er waren op de tweedaagsen van 2019 en 2020 ook discussies en werkmomenten.

6.1. Najaarstweedaagse — 28-29 november 2019

Donderdag 28 november startte de najaarstweedaagse met de Algemene Vergadering waar de organisatorische en financiële aspecten werden besproken. Nadien werd er tijd gevonden voor een fotomoment van de leden van de Jonge Academie. Ook werden er enkele foto's vastgelegd specifiek van de werkgroep gender met de *Fortuna Award* die ze mochten ontvangen voor hun verdienstelijk werk en campagne rond gender van de Nationale Loterij. Na de broodjeslunch werd er verslag gemaakt van alle werkgroepen, activiteiten en samenwerkingen.

In de namiddag konden de JA-leden genieten van een cursus mediatraining gegeven door Lieven De Maertelaere en Pieter Wandels van Belga. In de late namiddag was er naar jaarlijkse gewoonte het stellingspel, dit keer over de rol en financiering van kunst. De werkdag werd afgesloten met een gevarieerd diner in Brussel en een overnachting voor zij die dat wensten.

Op vrijdag 29 november was er kort de tijd voor de dringende werkgroepen, zoals de laatste voorbereidingen voor het publieksevenement *Science meets parliament* en een JA-brede bespreking van het concept-KVAB-standpunt over multiculturalisme.

Aansluitend zocht de JA in een zogenaamde “fenomenale werkgroepenshow” naar nieuwe formats, nieuwe ideeën en het verkennen en leren kennen van de leden en hun interesses onderling via een ludiek format. Na de lunch werd de tweedaagse afgesloten met het publieksevenement waar het *Science meets parliament* programma werd bekendgemaakt. Een receptie nadien vormde het echte slot van een gesmaakte najaarstweedaagse.

6.2. Voorjaarstweedaagse — 19-20 maart 2020 | *Uitgesteld*

De voorjaarstweedaagse aan het einde van het werkjaar moest worden uitgesteld vanwege de coronamaatregelen. Niettemin was een rijkgevoeld programma voorzien, met o.a. een bestuurs- en algemene vergadering, de interne voorstelling van de nieuwe leden, een uitgebreid overzicht van alle werkgroepen en werkzaamheden, een stellingenspel, een plenaire brainstorm over de duurzaamheidsconferentie, een salon *Homo Ludens* met kickstart van Maja #7, een kennisuurtje over COVID-19 en de publieke inauguratie.

7. *Sociale dag — 14 juni 2019*

Eén keer per jaar bezoekt de Jonge Academie met haar leden een universiteitsstad. Elkaar leren kennen staat op die dag centraal in een positieve sfeer van interdisciplinaire interesse, eigen aan de Jonge Academie.

In 2019 was de beurt terug aan Hasselt om deze ‘sociale dag’ te huisvesten. De dag begon met een rondleiding in de ECOTRON en een gidsbeurt in het Nationaal Park Hoge Kempen. Daarna brachten de leden een bezoek aan de Oude Gevangenis die herbestemd werd tot universiteitsgebouw, waar ze rondgeleid werden door onderzoeksdirecteur Ann Peters en Philip Speelmans. Voor het diner in Chinous bracht de JA nog een bezoek aan CIAP, Centrum voor Actuele Kunst.

8. Chronologie van de vergaderingen

De vergaderingen van gezamenlijke KVAB-JA-werkgroepen (zoals de reflectiegroepen en de stuurgroep wetenschapscommunicatie) en vergadering van KVAB-groepen waaraan JA-leden deelnemen (bestuur, standpunten, denkersprogramma) zijn in dit overzicht niet opgenomen.

April (2019)

- 4/ Task force Gendercharter met VLIR
- 25/ Adviesraad van de Jonge Academie

Mei

- 8/ Task force Gendercharter met VLIR
- 9/ Werkgroep Science meets Parlement
- 13/ Overleg over gendercampagne met Nationale Loterij
- 14/ Werkgroep Handboek voor de jonge onderzoeker / Academic Compass
- 14/ Bestuursvergadering en crash course wetenschapsbeleid
- 23/ Voorbereiding gezamenlijk symposium Changing Publication Practices met KAGB
- 27/ Werkgroep Moendoes (videocall)
- 27/ Overleg met voorzitter Ierse Academie over Jonge Academie

Juni

- 6/ Werkgroep overlap (videocall)
- 14/ Sociale dag in Hasselt
- 17/ Werkgroep Science meets Parlement

Juli

- 1/ Werkgroep Handboek voor de jonge onderzoeker / Academic Compass
- 3/ Werkgroep Overlap (videocall)

Augustus

- 28/ Overleg met vertegenwoordiger Noorse Jonge Academie over o.a. taal (videocall)

September

- 2/ Werkgroep Betrekken van stakeholders
- 13/ JA-dag: Werkgroep Overlap
Werkgroep Handboek voor de jonge onderzoeker / Academic Compass
Werkgroep Science meets parlement
Redactieraad Maja #6 – Gender in Academia
Bestuursvergadering

Oktober

- 14/ JA-dag: Overleg met Universiteit van Vlaanderen
Werkgroep (publieksevenement) Science meets parlement
Werkgroep Expeditie Moendoes
Werkgroep Wetenschapsjournalistiek
Salons (spel en toeval in kunst en wetenschap)
Werkgroep Gender
Voorbereiding studiedag publication practices (met KAGB)
Werkgroep duurzaamheid

- Werkgroep betrekken stakeholders
- 15/ Overleg Open Science met experten van UGent

November

- 5/ Werkgroep Moendoes (videocall)
- 6/ Werkgroep Science meets Parliament (videocall)
- 13/ JA-dag: Hoe *Expeditie Moendoes* leiden?
 - Werkgroep Moendoes
 - Werkgroep Handboek voor onderzoekers
 - Werkgroep Science Meets Parliament
 - Vorbereiding selectieronde (infosessies, verspreiding, oproep tekst)
- 14/ Overleg met Cartamundi Digital over samenwerking *Expeditie Moendoes*
- 28-29/ Najaarstweedaagse

December

- 6/ Adviesraad van de Jonge Academie
- 11/ Overleg met delegatie Finse Jonge Academie over gezamenlijk event
- 13/ JA-dag: Geleid bezoek aan de tentoonstelling JRSLM · Paradise Lost Again (PILAR)
 - Bestuursvergadering
 - Werkgroep Kunstenaars in de JA
 - Werkgroep Moendoes
 - Werkgroep Duurzaamheid
- 16/ Kennismakend overleg met Scivil en Iedereen Wetenschapper

Januari (2020)

- 9/ Werkdag Moendoes (inventariseren bronnen, vragen en antwoorden)
- 13/ JA-dag: Pre-meeting: cultuurcel departement onderwijs en vorming
 - Werkgroep Stakeholders (inclusief focusgroep-training)
 - Bestuursvergadering
 - Werkgroep Moendoes
 - Werkgroep Science Meets Parliament
- 15/ Werkgroep Moendoes vergadert met Technopolis in Technopolis (Mechelen)
- 21/ Juryvergadering Pipetprijs i.s.m. Eos (op redactie Eos, Antwerpen)
- 22/ Shortlistvergadering selectiecommissie
- 28/ Interviews selectiecommissie

Februari

- 4/ Selectievergadering kandidaten Science meets Parliament (politici, wetenschappers)
- 7/ Focusgroepgesprekken Betrekken van stakeholders
- 13/ JA-dag: Werkgroep Science Meets Parliament
 - Werkgroep Duurzaamheid
 - Werkgroep Handboek voor jonge onderzoekers (Academic Compass)
 - Vergadering over DORA & voorbereiding publieksevenement met inauguratie
- 17/ Overleg met Scivil en Iedereen Wetenschapper of Netwerkdag Citizen Science
- 24/ Werkgroep Overlap vergadert op het Gents Universitair Museum over de booklaunch

Maart

- 13/ ~~JA-dag met bestuur (geannuleerd)~~
- 19-20/ ~~Voorjaarstweedaagse met inauguratie (uitgesteld)~~

Deel 3: Realisaties en impact

9. Publicaties

De Jonge Academie publiceerde in 2019-2020 een gendercharter, een toolbox voor genderbeleid (op wetenschapismvx.be), een posterserie en de de Maja #6 over genderdiversiteit. Verder publiceerde ze een opiniestuk n.a.v. Expeditie Moendes op de Dag van de Wetenschap.

9.1. Maja #6: Genderdiversiteit

Maja, het Magazine van de Jonge Academie, is gegroeid vanuit de wens om naast dit eerder opsommende, administratieve jaarverslag, een andere publicatie te hebben die aangenaam is om lezen, de aandachtspunten van de Jonge Academie in de verf zet, maar toch niet louter een promotieblaadje van de Jonge Academie is. In de woorden van de eerste hoofdredacteur: *“We willen een stem bieden aan onderzoek en onderzoekers in Vlaanderen. We willen dat doen op een vrije en open manier. Anders dan de huisbladen van de verschillende Vlaamse universiteiten hoeven wij geen reclame te maken voor deze of gene alma mater.”*

Maja #6 werd voorgesteld op 26 juni, gedrukt op 9600 exemplaren en in februari 2020 gratis verdeeld onder alle ZAP en postdocs van de vijf Vlaamse universiteiten. Het magazine is vrij beschikbaar op de website van de Jonge Academie.

Een jaar vóór de verspreiding, op 11 februari 2019, lanceerde de Jonge Academie de campagne Wetenschap = M+V+X. De campagne vroeg aandacht voor de onbewuste vooroordelen rond gender en de gevolgen ervan aan onze universiteiten. De zesde editie van het magazine van de Jonge Academie zoomt verder in op dit thema.

9.2. Gendercharter (i.s.m. VLIR) — 26 juni

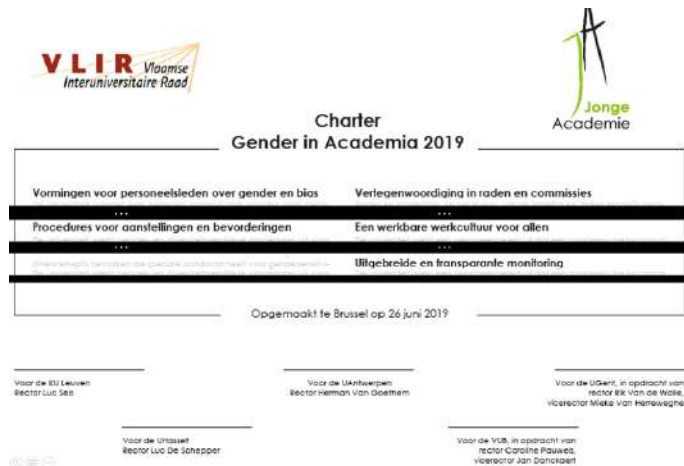
Vanaf begin 2019 werkten afgevaardigden uit de high level task force gender van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en uit de werkgroep *Gender in Academia* van de Jonge Academie samen aan een actualisering van het genderactieplan van de universiteiten van 2013, dit in een gezamenlijke VLIR-JA-task force die systematisch vergaderde. Na verschillende vergaderingen en veel voorbereidings-, opzoekings- en schrijfwerk door de leden, werd het nieuwe gendercharter afgerond

in mei. Enkele aftoetsingsronden bij de rectoren en de VLIR high level task force gender later werd vastgesteld dat het charter voldoende draagvlak had binnen de instellingen.

Inhoudelijk legt het charter concrete streefpunten op voor het universiteitsbeleid, op vijf verschillende domeinen:

- Vormingen voor personeelsleden over gender en bias
- Procedures voor aanstellingen en bevorderingen
- Vertegenwoordiging in raden en commissies
- Een werkbare werkcultuur voor allen
- Uitgebreide en transparante monitoring (transversaal)

De rectoren van de vijf Vlaamse universiteiten ondertekenden het charter Gender in Academia op een daarvoor voorzien publieksevenement op 26 juni (zie eerder). Het gehele charter telt 28 pagina's, onderbouwd door de wetenschappelijke literatuur. Er werd van dit charter ook een persbericht gemaakt, dat gretig opgepikt werd in de media, alsook een samenvatting op 1 A3-pagina (deze werd ondertekend).

9.3. Andere publicaties i.h.k.v. Gender in Academia — 11 maart e.v.

De complete communicatiecampagne Wetenschap=M+V+X omvatte (naast het eerder besproken charter) de volgende publicaties:

- een *website* www.wetenschapsismvx.be met o.a.
 - een *informatiepagina* over impliciet bias
 - een *informatiepagina* over de genderkloof aan de universiteiten
 - een *verhalenboek* waar mensen hun persoonlijke verhalen kunnen achterlaten
 - een uitgebreide *toolbox* met tips wat je zelf kunt ondernemen
- visibiliteit in de universiteiten, dankzij
 - een *postercampagne* van 10 verschillende affiches met gezichten uit de 5 Vlaamse universiteiten, die ophangen in alle Vlaamse universiteitscampussen, oplage 2000
 - dezelfde postergezichten op de *infoschermen* van de vijf universiteiten en de VLIR
 - *postkaarten* over impliciet gender bias om mee te nemen, oplage 5000
- cartoons op sociale media, gebaseerd op de geposte getuigenissen in de verhalenboek

De campagne werd breed opgepikt in de media.

9.4. Opiniestuk “Wetenschap is meer dan STEM”

Op 24 november 2019 publiceerde de Jonge Academie op *VRT online* een opiniestuk dat naar aanleiding van de *Dag van de Wetenschap* aanklaarde dat het STEM-debat weinig te winnen heeft bij een uitbreiding van de letters in het acroniem om alzo meer disciplines te omvatten. Het debat en het toevoegen van nieuwe letters blijven immers misschien schatplichtig aan eenzelfde reductionistische redenering. Zoals onze leden zelf mooi samenvatten: “Bruggen bouw je immers niet door zorgvuldig meer gebieden te omwallen. Wie echt het enthousiasme voor wetenschap wil vergroten en haar maatschappelijke

'inzetbaarheid' wil realiseren, slaagt daar alleen in van uit een brede visie en vorming, die erop gericht is op grotere schaal dwarsverbanden te leggen binnen de hele waaier aan vakken en competenties." In dit opiniestuk konden de auteurs dan ook meermaals verwijzen naar het spel *Expeditie Moendoes* dat de Jonge Academie na de ontwikkeling van de digitale kant van dit spelverhaal uitrolt in alle Vlaamse scholen in 2020. Evelien Smits mocht het opiniestuk ook komen toelichten op *De Ochtend* op *Radio 1* en Damya Laoui kon meer toelichting geven over *Moendoes* in *De 7de Dag* op het grote scherm op *Eén*.

vrtnws .nl fr en de

Ortdek Video Audio Zoek

Grieks opvangkamp voor asielzoekers in quarantaine na vaststelling corona

WETENSCHAP

OPINIE **Wetenschap is meer dan STEM: belang van historisch inzicht, culturele vorming en kritische reflectie groter dan ooit**

Vandaag is het de Dag van de Wetenschap. Universiteiten en kennisinstellingen bieden een waaier aan lezingen en workshops aan. Het onderzoekerscollectief Jonge Academie organiseert in de vijf Vlaamse universiteitssteden een bijzonder spel dat kinderen van tien tot veertien jaar laat ervaren hoe het is om wetenschapper te zijn, over de disciplinaire grenzen heen. Want de STEM-studierichtingen helpen om probleemoplossend te denken, maar een ruime blik op onze complexe samenleving is zeker even belangrijk.

Jonge Academie
De Jonge Academie is een interdisciplinaire en interuniversitaire ontmoetingsplaats van jonge toppers op zoek naar kunstenaars met een eigen kijk op wetenschap, maatschappij, kunst en beleid.

9.5. Het preciaire statuut van de kunstenaar

Sinds de grote knip in de cultuursubsidies (Vlaams regeerakkoord 2019) is er ophef over de preciaire situatie van kunstenaars. De leden van de Jonge Academie maakten een interview met elkaar, om helderheid te scheppen in het kunstenaar-zijn en bestaande mythes rond het kunstenaarschap doorbreekt. Het interview verscheen in *Rekto Verso* op 10 maart 2020 en werd ook gepubliceerd op de website van de Jonge Academie.

9.6. Crowdsourcing #CovidCampus

In de Engelstalige Twitter-wereld was met #CovidCampus een crowdsourcingactie voor academici gelanceerd. Ook wij verzamelden verzamelen van Vlaamse academici ervaringen en best practices over omgaan met nieuwe uitdagingen met betrekking tot:

1. Wat zijn best practices rond tele-onderwijs? Welke tools worden gebruikt? Welke andere lesindelingen worden ingevoerd? Hoe ga je om met interactie en vragen van de studenten?
2. Wat zijn de oplossingen voor online vergaderingen?
3. Hoe kunnen we bijdragen tot een betere naleving van de richtlijnen rond social distancing?

Iedereen kon bijdragen posten in een gedeeld rekenblad. De resultaten werden vormgegeven in een levende publicatie *Crowdsourcing #CovidCampus*, te downloaden op de website van de JA en verspreid via sociale media (versie van 17 maart: 13 pagina's).

10. Events

De Jonge Academie (co-)organiseerde zes *publieksevents* in 2019, waarvan vier in samenwerking met andere partners. Een zevende geplande event (de inauguratie 2020) werd geannuleerd. Tijdens of aansluitend op elke tweedaagse worden typisch publieksevents georganiseerd, omdat de leden dan aanwezig zijn.

10.1. Gender in academia — 26 juni 2019

Ter afronding van de gendercampagne van de Jonge Academie *Wetenschap=M+V+X* organiseerde de Jonge Academie een slotevent. Als introductie werd de communicatiecampagne nog eens samengevat (de situatie met cijfers; posters, postkaarten, campagnebeeld op infoschermen, de website *wetenschapmvx.be* met de toolbox, de anonieme getuigenissen en de cartoons van Ayla Debraekeleer). JA-lid Marjan Doom en UAntwerpen-professor en postergezicht Alexander Dhoest getuigden uit hun eigen werkervaring hoe meer genderbalans iedereen ten goede komt. Katrien Verveckken en Joke Goris stelden de Maja #6 voor, een themanummer over gender in academia. De keynote was weggelegd voor Kelly Ramirez-Donders, co-oprichter van *500 women scientists*, die uitlegde hoe wetenschappelijke instellingen meer open, inclusief en toegankelijk kunnen worden.

De kers op de taart was het beleidsonderdeel van dit event: Danya Laoui, Jozefien De Leersnyder en Heleen Dewitte (JA) stelden samen met Veerle Draulans (VLIR) het gezamenlijke charter *Gender in academia 2019* voor (zie verder), waarna het formeel ondertekend werd door de rectoren en vicerectoren aanwezig. Een beleidsdebat met de vijf rectoren of hun afgevaardigde vicerector besloot het event, samen met een woordje van Frank Demeyere van de Nationale Loterij. De zitting werd opgeluisterd door Veerle Peeters, die werk speelde van de (vergeten?) vrouwelijke componiste Mel Bonis. Er waren 113 deelnemers.

// Meer genderbalans, goed voor iedereen

Marjan Doom, Universiteitsmuseum Gent, Jonge Academie
Alexander Dhoest, UAntwerpen

// Voorstelling Maja #6

Katrien Verveckken en Joke Goris, Hoofdredacteuren, Jonge Academie

Keynote: // **Transforming scientific institutions to be more open, inclusive and accessible**
Kelly Ramirez-Donders, Nederland Instituut voor Ecologie, Co-oprichter 500 Women Scientists

Muziek: // **Veerle Peeters speelt werk van Mel Bonis** (piano)

// Gender in Academia 2019: Charter Jonge Academie-VLIR

Danya Laoui, Jozefien De Leersnyder en Heleen Dewitte, Jonge Academie
Veerle Draulans, VLIR

Ondertekening door de rectoren en vicerectoren

// Debat

Luc De Schepper, Rector U Hasselt
Luc Bels, Rector KU Leuven
Herman Van Goethem, Rector U Antwerpen
Jan Danciskaert, Vice-rector VUB
Mieke Van Herreweghe, Vice-rector UGent
Moderator: Catherine Vuylsteke, Journalist

// Nationale Loterij streeft mee naar genderbalans

Frank Demeyere, Nationale Loterij

// Slotwoord

Kristien Hens en Beatrijs Vanacker, Jonge Academie

Programma

10.2. Building bridges: interdisciplinary research (i.s.m. FWO, KVAB en Dep. EWI) — 24 september 2019

10.3. Building bridges: science communication (i.s.m. FWO, KVAB en Dep. EWI) + Uitreiking Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie — 18 november 2019

De Jonge Academie zette in 2019 mee haar schouders onder het traject *Building bridges*, het vervolgttraject van de campagne *Vraag voor de wetenschap* dat het FWO samen met haar partners Dep. EWI, KVAB en JA organiseerde. De voornaamste lessen uit deze campagne waren immers

- dat vele ingestuurde vragen al beantwoord zijn, maar de vragenstellers dat niet lijken te weten (een potentieel voor wetenschapscommunicatie); en
- dat vele ingestuurde vragen geen disciplinaire onderzoeksvragen zijn, maar veelomvattende vragen waarvoor standpunten uit verschillende disciplines waardevol zijn als deel van een antwoord (een potentieel voor interdisciplinair onderzoek).

Op 24 september ging de aandacht daarom naar interdisciplinariteit terwijl op 18 november wetenschapscommunicatie het thema was waarvoor velen afzakten naar het Paleis der Academiën. De focusdag wetenschapscommunicatie werd afgesloten met de prijsuitreiking van de loopbaanprijs en jaarprijzen wetenschapscommunicatie (door KVAB en JA samen). Deze zitting werd geopend met een boodschap vanwege de VLIR (Reine Meylaerts namens Luc Sels). Daarop werden de onderscheidingen wetenschapscommunicatie uitgereikt aan de laureaten, na korte interviews door Koen Wauters met de jaarprijslaureaten. De zitting werd afgesloten met een keynote speech door loopbaanprijswinnaar Christine Van Broeckhoven.

10.4. GDPR en het onderzoeksbeleid (i.s.m. EWI en VLIR) — 6 november 2019

De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (beter bekend als GDPR, General Data Protection Regulation) heeft gevolgen voor het wetenschappelijk onderzoek. Eén jaar na inwerkingtreding wilden de Jonge Academie, Departement EWI en de VLIR bekijken welke vraagstukken er nog open staan en hoe onderzoekers nog beter kunnen ondersteund worden bij wetenschappelijk onderzoek dat gebruik maakt van persoonsgegevens. Welke goede praktijkvoorbeelden verdienen navolging?

Centraal stond de vraag of het voor onderzoekers wel voldoende duidelijk is hoe ze met persoonsgegevens doorheen de onderzoekscyclus dienen om te gaan en hoe de diverse wetgevende kaders (GDPR, Clinical Trial Regulation, Wet op Menselijk lichaamsmateriaal etc.) met elkaar moeten worden verzoend.

Tijdens zes workshops komt aan bod hoe de verschillende aspecten van de GDPR-wetgeving een impact hebben op het onderzoek, met welke vraagstukken onderzoekers geconfronteerd worden en hoe onderzoekers beter kunnen ondersteund worden:

- 1 - Klinische studies en biobanken
- 2 - Ethische commissies
- 3 - Onderzoeksdatamanagement (RDM) en Open Science
- 4 - Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB / DPIA)
- 5 - Anonimiseren en pseudonimiseren
- 6 - Toestemming & geïnformeerde toestemming

Met twee à drie leiders en één secretaris per sessie werd een betekenisvolle en toekomstgerichte discussie gehouden over de uitdagingen en hun oplossingen op dit vlak. De inbreng van de Jonge Academie was inhoudelijk (leden Christophe Vandeviver, Lynda Grine), logistiek (terbeschikkingstelling zalen, deel cateringkosten) en communicatorisch (uitnodigingen verspreiden naar netwerk).

Er waren 197 deelnemers.

10.5. Science meets Parliament — 29 november 2019

Het *Science Meets Parliament*-programma dat de JA voor de eerste maal organiseert in 2020 heeft tot doel de wederzijdse toenadering tussen wetenschappers en politici te faciliteren en vertrouwen tussen beide te stimuleren. Deze toenadering en samenwerking zijn een must in onze hedendaagse samenleving die gekenmerkt wordt door complexe beleidsproblemen. Het *pairing-scheme* houdt in dat een wetenschapper en politicus gekoppeld worden en beiden de ander in zijn of haar beroepsopleiding bijwonen.

Het *pairing scheme* werd op dit event plechtig gelanceerd, door de website en de kandideringsprocedure bekend te maken. Er waren interessante bijdragen van geëmineerde sprekers: EU-commissaris Mariya Gabriel (foto), ervaringsdeskundige prof. Silvia Paracchini (Young Academy of Scotland), Federaal Minister Philippe De Backer, parlamentslid Katia Segers, KNAW-Wetenschap&Parlements-beleidsmedewerker Hugo van Bergen en voormalig Voorzitter van de Europese Raad Herman Van Rompuy. Dit alles werd opgeluisterd door piano-intermezzis van de hand van Minister van Staat Willy Claes. Er werd afgesloten met een receptie in het Paleis der Academiën. Dit publieksevenement werd door 89 deelnemers, waaronder heel wat hoogwaardigheidsbekleders, bijgewoond.

10.6. Infosessies Jonge Academie universiteiten

Na een geslaagde test eind 2018 aan de UGent zijn eind 2019 in alle universiteitssteden **infosessies** doorgegaan over de Jonge Academie. Ze richten zich specifiek op onderzoekers en artiesten die overwogen zich kandidaat te stellen als lid van de Jonge Academie. Via interviews tussen huidige leden en alumni krijgen ze een beeld van wat lidmaatschap inhoudt. Vaak spreekt ook een vertegenwoordiger van het universiteitsbestuur over de meerwaarde van de Jonge Academie.

- Hasselt: 19 november 2019, 12:00
- Leuven: 21 november 2019, 16:00
- Brussel: 22 november 2019, 16:00
- Gent: 26 november 2019, 16:00
- Antwerpen: 5 december 2019, 16:00

10.7. Changing Publication Practices · van Predatory tot Plan S (i.s.m. KAGB) — 21 februari 2020

In samenwerking met de *Koninklijke Academie voor Geneeskunde* organiseerde de Jonge Academie een namiddagsymposium dat beoogde een inzicht te geven in de geoorloofde praktijken bij het opstellen, indienen, opvolgen en voorstellen van een publicatie of abstract, met focus op de open-science-evolutie en predatory journals. De voertaal was Engels.

Er waren in de keynote sessie vier voordrachten voorzien, over *Plan S and the changing world of publishing* (Koen Vermeir, professor CNRS, co-chair Global Young Academy), *Historical perspective on the business model behind scientific publishing* (Stephen Buranyi, freelance journalist The Guardian), *Publication ethics in biomedicine since 1970* (André Van Steirteghem, prof. em. VUB, UZ Brussel, former editor-in-chief of Human Reproduction, past secretary of COPE, president of VCWI) en *European Journal of Taxonomy: diamond open access and taxonomic standard* (Isabelle Gérard, head of Publications, Royal Museum for Central Africa, Royal Belgian Institute for Natural Sciences, co-manager EJT).

In de sessie getiteld *Metrics, incentives and rewards for open publishing* waren er bijdragen van Inge Van Nieuwerburgh (Coordinator scholarly communication UGent, Open Access Belgium), Joshua Eykens (PhD researcher Library and Information Sciences at ECOOM UAntwerpen), Bart Dumolyn (Flemish Government – Departement EWI) en Remy Amkreutz (journalist De Morgen). Die laatste modereerde (foto) ook het panelgesprek met Ann Peters (Director Research & internationalisation & head of UHasselt University library), Reine Meylaerts (Vice rector Research, KU Leuven), Willy Verstraete (President FWO) en Philip Van Avermaet (Head of research division at Department Economy, Science & Innovation, Flemish Government).

Christophe Vandeviver (Jonge Academie) formuleerde de conclusies.

Er waren 149 deelnemers.

10.8. Inauguratie en afzwaai – 20 maart 2020 | Geannuleerd

Dit feestelijk event werd een week vooraf geannuleerd uit voorzorg tegen de verdere verspreiding van COVID-19, conform de maatregelen van de federale overheid. Niettemin waren de voorbereidingen getroffen voor een publieksevenement met dit programma:

- Inauguratie nieuwe leden 2020-2025, door Damya Laoui, voorzitter selectiecommissie
- *Transforming the academic incentive and reward system*, door Frank Miedema, hoogleraar immunologie en vicerector onderzoek Universiteit Utrecht & UMC, initiatiefnemer Science in Transition
- Excellentiebeoordeling bij de Jonge Academie | Ondertekening San Francisco Declaration On Research Assessment (DORA) | Lancering prijsvraag, allen door Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers, voorzitters Jonge Academie
- *OVERLAP, the no man's land between Art & Science*. Voorstelling door Nele Wynants, Ann Bessemans en Frank Merckx, leden Jonge Academie
- Afzwaai uittredende leden Frederik Anseel, Katelijne De Corte, Ugo Dehaes, Bert De Smedt, Frederik De Wilde, Koen Dries, Joke Goris, Steven Latré, Evelien Smits, Karel Vanhaesebrouck en Lien Verpoest

Muzikale opluistering door Anne Cambier (sopraan) en Nicolas Callot (piano).

11. Prijzen

11.1. Onderscheidingen wetenschapscommunicatie i.s.m. KVAB

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een ernstige inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de Jonge Academie en KVAB elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaarprijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is met de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk medewerkers van de expertiscellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de KVAB en Jonge Academie (4) en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met experts (VRT, Eos, onderzoeker wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2019 voorgezeten door Damya Laoui (Jonge Academie) en Elisabeth Monard (KVAB). In 2019 selecteerde de stuurgroep 18 jaarprijslaureaten en koos als loopbaanprijslaureaat prof. Christine Van Broeckhoven. Voor het eerst verkoos de jury ook een 'Jonge Belofte', een jaarprijswinnaar die (i) op individuele basis kandideerde en (ii) maximaal tien jaar geleden een doctoraat behaalde. Bij deze editie ging deze onderscheiding naar Jan Trachet. De laureaten werden bekendgemaakt op 19 september 2019.

De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine Eos werd in 2019 verdergezet. Men kon online stemmen tussen de jaarprijslaureaten voor de Eos publieksfavoriet, die uiteindelijk naar Guy T'Sjoen (UGent) ging.

Op 18 november 2019 vond de prijsuitreiking plaats in het Paleis der Academiën (zie eerder).

11.2. Pipetprijs i.s.m. Eos

De Eos Pipet bekroont een jonge, beloftevolle onderzoeker die in Vlaanderen actief is. Met deze award willen wetenschapsblad Eos en de Jonge Academie, wetenschap en technologie op een positieve manier onder de aandacht van het grote publiek brengen. Een shortlist van vijf en de winnaar worden gekozen door een vakjury van wetenschapsjournalisten en leden van de Jonge Academie. Op de website van Eos kan onder de vijf shortlistkandidaten gestemd worden voor de publieksprijs.

De zesde Pipetprijs werd door de jury toegekend aan Anneleen Malfliet (VUB). De publieksprijs ging naar bio-informaticus Sander Wuyts (UAntwerpen). Beide winnaars mochten naar huis keren met een kunstwerk van Katelijne De Corte, lid van de Jonge Academie. De prijzen werden uitgereikt op 25 mei 2019 op het wetenschapsfestival Sound of Science.

De prijsuitreiking van de Pipetprijs op Sound of Science. Van links naar rechts Conny Aerts (juryvoorzitter), Steven Martens, Charlotte Scott, Hannelore Bové, Sander Wuyts (Publieksprijs), Anneleen Malfliet (Laureaat Pipetprijs), Raf Scheers (hoofdredacteur Eos) en Sylvia Wenmackers (covoorzitter Jonge Academie).

Dit werkjaar werden ook de voorbereidingen getroffen voor de zevende Pipet. De Jonge Academie schreef alle faculteiten aan met het verzoek om nominaties in te dienen. Op 21 januari 2020 vergaderde de jury van de Pipetprijs op de Eos-redactie in Antwerpen, waar ze de shortlist en de laureaat aanduidde.

11.3. PhD Cup i.s.m. Scriptie vzw

De Vlaamse PhD Cup wil het sterke en boeiende onderzoek van Vlaamse gedoctoreerden in de kijker plaatsen. De wedstrijd spoort doctors uit alle disciplines aan om hun onderzoek met de wijde wereld te delen. Na een vierdaagse mediatraining met onder meer camera-, interview- en presentatietraining, volgt de ultieme uitdaging: de kern van je jarenlange onderzoek uit de doeken doen voor publiek, jury en camera's in een heldere presentatie van amper 3 minuten.

De JA neemt de leiding in de eerste selectie op dossier (cv en journalistieke samenvatting) door acht van de twaalf juryleden af te vaardigen. De Jonge Academie is ook vertegenwoordigd in de volgende twee juryfasen: de halve finale na de mediatraining (Nele Witters, JA) en de publieke finale (Vincent Ginis, covoorzitter JA). De finale ging door op 6 oktober 2019 in de Brusselse BOZAR. Alle

Geschiedkundige Jonas Roelens (UGent) werd de winnaar van de PhD Cup 2019 (zowel de juryprijs als de publieksprijs) met zijn doctoraat over de vervolging van homoseksuelen in de laatmiddeleeuwse Zuidelijke Nederlanden. Margot Bastin (psychologie KU Leuven) en Leen Sevens (computerlinguïstiek KU Leuven) vervolledigden het podium.

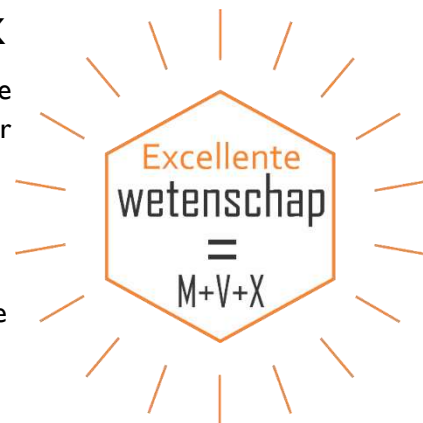

12. Andere realisaties

12.1. Gendercampagne Wetenschap=M+V+X

Met de campagne *Wetenschap = M+V+X* vroeg de Jonge Academie aandacht voor de onbewuste vooroordelen rond gender en de gevolgen ervan aan onze universiteiten.

Deze ambitieuze gendercampagne liep over twee JA-werkjaren: van 11 februari tot en met 26 juni 2019. De campagne leverde erg veel visibiliteit op in de media (zie ook persoverzicht). De gehele campagne omvatte

- een website www.wetenschapsismvx.be met o.a.
 - informatie over implicit bias
 - informatie over de genderkloof aan de universiteiten
 - een verhalenboek waar mensen hun persoonlijke verhalen kunnen achterlaten
 - een toolbox met tips wat je zelf kunt ondernemen
- visibiliteit in de universiteiten, dankzij
 - een postercampagne van 10 verschillende affiches met gezichten uit de 5 Vlaamse universiteiten, die ophangen in alle Vlaamse universiteitscampussen.
 - Dezelfde postergezichten op de infoschermen van de vijf universiteiten en de VLIR.
 - Postkaarten over implicit gender bias om mee te nemen.
- cartoons op sociale media
- een gezamenlijke VLIR-JA taskforce die werkt aan een nieuw genderactieplan (zie publicaties)

Fortuna Award Nationale Loterij De *Nacht van het Geluk* is het community-event van de *Nationale Loterij* en de beneficianten die zij subsidieert, waaronder de Jonge Academie. Dit jaar viel op 9 oktober de *Jonge Academie* in de prijzen met hun *Fortuna Award "Gender matters"*. Het is een bekroning voor de gendercampagne *Wetenschap = M+V+X* waarmee de Jonge Academie de aandacht vestigde op genderdiversiteit in

de academische wereld. Bijzonder lof werd uitgesproken voor de belangrijke impact die deze campagne heeft verwezenlijkt. Co-voorzitter Vincent Ginis nam de prijs in ontvangst.

12.2. Expeditie Moendoes

Achter de schermen werken de Jonge Academies van België en Nederland al enkele jaren aan een digitale add-on van het educatief spel *Expeditie Moendoes* die de spelervaring en -structuur verbeteren. De uitrol in het Vlaamse onderwijslandschap is pas gepland voor een komend schooljaar, maar een geslaagd voorsmaakje ervan bracht de Jonge Academie op de *Dag van de Wetenschap*.

Sound of Science Op 25 mei 2019 werd de hybride versie van *Expeditie Moendoes* gespeeld op het wetenschapsfestival Sound of Science. Twaalf teams van 2 à 3 kinderen (10-14 jaar) probeerden de meeste kennis te verzamelen over de planeet Moendoes. De sessie was uiterst snel volzet bij het openen van de inschrijvingen.

Links: Sound of Science (25/6/19)

Rechts: Dag van de Wetenschap in Gent (De Krook, 24/11/19)

Dag van de Wetenschap Op 24 november speelden Jonge Academie-leden het spel *Expeditie Moendoes* met enthousiaste kinderen (en volwassenen) in vijf verschillende universiteitssteden in Vlaanderen. Ze maakten daarbij ook gebruik van de nieuw ontwikkelde digitale versie. Alle sessies aan de universiteitssteden werden druk bijgewoond.

Sessie Cultuur op School Op 11 maart 2020 verzorgden Sylvia Wenmackers en Bert Seghers namens de Jonge Academie een werksessie voor de onderwijssector (leerkrachten, directies, dko, inspectie ...) over de meerwaarde van *Expeditie Moendoes* om kinderen vertrouwd te maken met wat het is om te denken als een wetenschapper. De leerkrachten speelden zelf gretig het spel; daarna was er een dialoog over de mogelijke plaats ervan in het curriculum. De sessie ging door op de Inspiratiedag 'Cultuur op school' in Brouwerij Lamot in Mechelen (zie ook *Samenwerking — CANON Cultuurcel*).

12.3. Science meets Parliament

Onze huidige samenleving wordt gekenmerkt door complexe beleidsproblemen die elk aantonen dat de noodzaak aan wetenschappelijk onderbouwd en tegelijkertijd democratisch gedragen beleid nooit groter is geweest. In de ideale wereld vormen wetenschap en politiek een symbiose, een natuurlijke alliantie om de samenleving vooruit te helpen. Toch lijkt die samenwerking niet altijd even vlot te verlopen. Als wetenschappers en politici zich optimaal ten dienste willen stellen van de samenleving, moeten ze samenwerken. Dat kan enkel door elkaars métier opnieuw te leren kennen en te appreciëren. Vandaar dat de Jonge Academie het initiatief heeft genomen om deze wederzijdse toenadering te faciliteren en te stimuleren. Het doel is niet om te lobbyen en om de belangen van wetenschappers centraal op de agenda te zetten, maar om het wederzijds vertrouwen te kweken dat noodzakelijk is om de beleidsuitdagingen van morgen samen tegemoet te treden. Naar buitenlands voorbeeld, in vele andere Europese landen werd een gelijkaardig programma reeds met veel succes verschillende jaargangen georganiseerd, start de Jonge Academie daarom *Science meets parliament*.

SCIENCE
— MEETS —
PARLIAMENT

Het programma bestaat uit een *pairing scheme* waarbij een wetenschapper en politicus gekoppeld worden. In 2019-2020 werd het gelanceerd tijdens een publieksevenement op 29 november, en de selectie gemaakt van 18 wetenschapper-politicus-koppels. Die koppels werden (hoe kan het ook anders) op 14 februari 2020 bekendgemaakt. Het is de bedoeling dat de wetenschapper een dag het parlementslid schaduwet en meedraait in het politieke bedrijf. Daarna komt wordt ook de politicus een dag ontvangen op de werkplek van de wetenschapper. Verslaggeving daarover volgt in het jaarverslag van werkjaar 2020-2021.

12.4. Acties n.a.v. COVID-19

In de tweede helft van maart 2020 werd België getroffen door de COVID-pandemie en ingrijpende maatregelen van de federale overheid om de verdere verspreiding tegen te houden. De Jonge Academie nam snel enkele initiatieven, zoals

- een crowdsourcing-actie #CovidCampus via de leden en sociale media met als resultaat een overzichtsdokument Crowdsourcing #CovidCampus (zie *Publicaties*);
- het in kaart brengen van alle Belgische bottom-up-initiatieven die noodbeademingstoestellen ontwerpen en bouwen, en het opzetten van een peer-reviewprocedure ervan;
- het vertalen van een Medium-artikel van Tomas Pueyo over de noodzaak van snelle maatregelen;
- het verzamelen van de Belgische (en bij uitbreiding internationale) wetenschappelijke gemeenschap in een Slack-omgeving *Mitigate Corona*;
- mee oprichten van de taskforce *Vlaanderen Helemaal Digitaal* van de Vlaamse Overheid. Dit initiatief verbindt aanbieders van digitale oplossingen met bedrijven/organisaties/overheden, die nu voor nieuwe uitdagingen staan.

We komen hierop uitgebreider terug in het jaarverslag 2020-2021.

Deel 4: *Samenwerking met partners*

13. Samenwerking binnen Vlaanderen

13.1. KVAB

De Jonge Academie en de KVAB trekken samen de Stuurgroep Wetenschapscommunicatie (covoorzitter namens de JA was Damya Laoui in 2019, naast covoorzitter Elisabeth Monard namens KVAB). Deze reikt de onderscheidingen wetenschapscommunicatie uit (zie Prijzen).

De Jonge Academie werkt met leden mee aan de Standpunten van de KVAB, bijvoorbeeld in 2018-2019: *Onderzoeker-gedreven wetenschap* (Standpunt 59), *Doctoraathouders geven het Vlaanderen van morgen vorm* (Standpunt 60), *De strijd om de waarheid* (Standpunt 62).

Leden van de Jonge Academie bereidden mee het Denkersprogramma voor ‘Democracy & Disinformation’ (2019) voor.

De KVAB heeft de gewoonte ontwikkeld om leden van de Jonge Academie uit te nodigen als spreker op haar evenementen.

De leden van de Jonge Academie ontvangen de maandelijkse interne nieuwsbrief van de KVAB en worden, naast de publieke activiteiten, ook uitgenodigd op activiteiten die bestemd zijn voor KVAB-leden (voordrachten in de klassen, lentevergadering op verplaatsing, diner na openbare vergadering).

De voorzitters van de Jonge Academie worden uitgenodigd voor de vergaderingen van de Raad van Bestuur van de KVAB.

13.2. KAGB

In 2014 heeft ook de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (de KAGB) zich aangesloten bij de andere gevestigde academies die de Jonge Academie ondersteunen. Sinds 2015 maakt een lid van de Jonge Academie deel uit van de Raad van Bestuur van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België. In 2019 en 2020 nam Lies Lahousse deze vertegenwoordiging waar.

Na een gezamenlijk voorbereidingstraject organiseerden de Jonge Academie en de KAGB hun gezamenlijke symposium *Changing publication practices* (zie aldaar). De samenwerking met Patrick Schöffski en Herman Tournaye (KAGB) was hartelijk en efficiënt.

13.3. Vlaamse overheid, Departement EWI

Het relevante beleidsdomein voor de meeste werkzaamheden van de Jonge Academie bevindt zich in het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie. De JA onderhoudt goede contacten met de ambtenaren, bv. deze verantwoordelijk voor open science en wetenschapscommunicatie.

In 2019-2020 organiseerde de Jonge Academie drie events in samenwerking met Departement EWI (zie *Events*):

1. Building Bridges: interdisciplinary research (JA, FWO, KVAB en Dep. EWI) — 24 september 2019
2. Building Bridges: science communication (JA, FWO, KVAB en Dep. EWI) — 18 november 2019
3. GDPR en de onderzoekscyclus (JA, VLIR en Dep. EWI) — 6 november 2019

13.4. VLIR

De kers op de taart van de gendercampagne *Wetenschap=M+V+X* was het vernieuwde gendercharter, dat de Jonge Academie opstelde in samenwerking met de VLIR (zie *Publicaties*).

De VLIR was co-organiserende partner van de Jonge Academie in het event *GDPR & Onderzoek* (zie *Events*).

De trekkers van de JA-werkgroep *Open Science* hadden een overleg met de VLIR-werkgroep *Open Science en Research Data Management* op 8 november 2019.

13.5. FWO

Ook met het FWO, de voornaamste financier van wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen, onderhoudt de Jonge Academie goede contacten.

Na de samenwerking “Kom Naar Buiten” in 2016 t.e.m. 2018 vervolgden de Jonge Academie en FWO met een focusdag over wetenschapscommunicatie (*Building Bridges*, 18/11/19, i.s.m. KVAB en Dep. EWI). De Jonge Academie droeg ook bij aan de themadat over interdisciplinair onderzoek (24/9/19, i.s.m. KVAB en Dep. EWI). Zie *Events* — *Building Bridges*

Vooraleer FWO bepaalde ingrijpende beleidsmaatregelen neemt, toetst het deze af met stakeholders, zoals de Jonge Academie. We waren vertegenwoordigd op de volgende overlegmomenten:

- 22 mei 2019: Overleg over stages voor FWO-Aspiranten (Vincent Ginis)
- 24 oktober 2019: FWO-klankbordgroep over wetenschapscommunicatie, lunchmeeting (Sylvia Wenmackers)
- 9 december 2019: FWO-stakeholdersdebat over de hervormingsmaatregelen van de mandatenprogramma's (Sylvia Wenmackers)
- 30 januari 2020: FWO-klankbordgroep over wetenschapscommunicatie, lunchmeeting (Christophe Vandeviver)

13.6. Universiteiten

Binnen elke universiteit is er een permanent en regelmatig contact tussen het bestuur van de universiteit en de leden van de Jonge Academie die tot die universiteit behoren. De leden van de Jonge Academie worden daarbij expliciet geconsulteerd over thema's die jonge onderzoekers en de universiteit in kwestie aanbelangen. Daarnaast zijn deze ontmoetingen ook een gelegenheid waarop de Jonge Academie zelf punten kan aanbrengen en haar ideeën mag voorleggen.

In alle universiteitssteden zijn eind 2019 **infosessies** georganiseerd over de Jonge Academie, voor wie een kandidatuur overweegt (zie *Events – infosessies*).

13.7. Eos

Sylvia Wenmackers maakt deel uit van de Adviesraad van Eos, uitdrukkelijk vanuit haar functie als lid van de Jonge Academie.

Ter gelegenheid van de bekendmaking van de laureaten van de onderscheidingen wetenschapscommunicatie (zie *Prijzen*) verscheen een interview met loopbaanprijslaureaat Christine Van Broeckhoven in Eos. Op de Eos-website was er een stemming mogelijk tussen de jaarprijslaureaten voor “Eos publieksfavoriet”.

Eos-JA Pipetprijs: Met deze prijs brengen de Eos-redactie en de Jonge Academie wetenschap en technologie op een positieve manier onder de aandacht (zie *Prijzen*).

13.8. New Scientist

Populairwetenschappelijk tijdschrift New Scientist reikte in 2019 voor de vijfde keer de *New Scientist Wetenschapstalent* uit. De winnaar werd bekendgemaakt tijdens het evenement New Scientist Live in het Utrechtse TivoliVredenburg op 31 mei 2019. De prijs ging naar Matthieu de Schipper, universitair docent Kustwaterbouwkunde aan de Technische Universiteit Delft.

De Jonge Academie vaardigde covoorzitter Sylvia Wenmackers af in de jury, die verder bestond uit Belle Derks (voorzitter De Jonge Akademie, Nederland), Willy Verstraete (voorzitter FWO), Stan Gielen (voorzitter NWO), Melanie Peters (directeur Rathenau Instituut) en Jim Jansen (hoofdredacteur New Scientist). De jury en het publiek hebben een gelijk gewicht in het eindoordeel.

13.9. Scriptie vzw (PhD Cup)

De Jonge Academie is een kennispartner van PhD Cup, een initiatief van Scriptie vzw dewelke ook de Vlaamse Scriptieprijs uitreikt. (zie *Prijzen*)

13.10. Universiteit van Vlaanderen (met VRT, Knack en de universiteiten)

Onderzoekers geven gratis college op radio, tv & internet. Dat is het format van de Universiteit van Vlaanderen, die gelanceerd werd in september 2017. De Jonge Academie en de vijf Vlaamse universiteiten hebben daarvoor de handen in elkaar geslagen met VRT en Knack. Zo combineren we de wetenschappelijke sterkte van de Vlaamse onderzoekers met de slagkracht van sterke media, waaronder de openbare omroep.

De Universiteit van Vlaanderen is geen fysieke universiteit, maar een wetenschapscommunicatieplatform dat universitaire kennis zo breed mogelijk wil verspreiden. Elke dag verschijnt online een college van een kwartier van een wetenschapper van één van de vijf bestaande universiteiten. Professoren en universitaire docenten geven korte colleges over de meest boeiende en begeisterende materie – van geesteswetenschappers tot neurologen en bio-ingenieurs. De professoren vertellen hun verhaal op een laagdrempelige manier zodat kijkers geen voorkennis moeten hebben.

De Jonge Academie is als stichtende partner betrokken bij de Universiteit van Vlaanderen en is permanent vertegenwoordigd in de Adviesraad en Redactieraad, in 2019 door Christophe Vandeviver en Sylvia Wenmackers. JA-leden geven ook colleges voor de Universiteit van Vlaanderen.

13.11. CANON Cultuurcel

De CANON Cultuurcel van het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse overheid ondersteunt meer en beter cultuuronderwijs voor iedereen. Ze hebben een aantal programma's voor het onderwijs om het cultureel bewustzijn te stimuleren, zoals Cultuur in de Spiegel. (Ze hebben niets te maken met *de Vlaamse canon* uit het Vlaamse regeerakkoord 2019).

Naar aanleiding van het opiniestuk "Wetenschap > Stem" en Expeditie Moendoes op de Dag van de Wetenschap zochten zij contact met de Jonge Academie. Ze namen het opiniestuk over op hun website. Er was een overleg met de leden van de Jonge Academie op 13 januari en de Jonge Academie verzorgde een sessie voor leerkrachten en schooldirecteuren over Expeditie Moendoes op hun inspiratiedag rond 'Cultuur op school' (zie *Andere realisaties — Expeditie Moendoes*).

14. Internationale samenwerking

De Jonge Academie nam deel aan internationaal overleg met het oog beleidsvorming (Open Science), kennisdeling over de Jonge Academie (met Noorwegen, Ierland) of ter voorbereiding van een sterke samenwerking (Expeditie Moendoes met DJA Nederland, event met YA Finland).

14.1. Expeditie Moendoes (met De Jonge Akademie Nederland)

De Jonge Academie van België en De Jonge Akademie van Nederland werken al sinds 2015 samen aan de digitalisering van het succesvolle educatieve bordspel Expeditie Moendoes. Middels financiële investeringen van beide academies is een browsergame ontwikkeld dat in 2020 zal verspreid worden. Ter voorbereiding daarvan werden in 2019 een tiental werkvergaderingen gehouden (via teleconferentie) waarop vertegenwoordigers van de Jonge Academie van België overlegden met hun Nederlandse collega's.

14.2. European Young Academies (Helsinki, 17-18 mei 2019)

Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden kon de Jonge Academie niet vertegenwoordigd zijn op het overleg van Europese Jonge Academies in Helsinki op 17-18 mei 2019.

14.3. Infomoment met Royal Irish Academy (27 mei 2019)

De Ierse Academie voor wetenschappen RIA heeft plannen om zelf een Young Academy op te richten. Dankzij contacten tussen Peter Kennedy, voorzitter van de Royal Irish Academy, en Joos Vandewalle, voorzitter van de Adviesraad van de Jonge Academie, werd een overleg opgezet op 27 mei 2019 te Brussel, waarop voorzitter Kennedy werd geïntroduceerd in hoe de Jonge Academie werkt en opgezet is in België.

14.4. 4th Worldwide Meeting of Young Academies (Vietnam, 29 juli – 2 augustus 2019)

De Vietnam Young Academy organiseerde deze vierde wereldwijde bijeenkomst van Jonge Academies in Da Nang city, Duy Tan University (Vietnam), waarop de Belgische delegatie ontbrak.

14.5. Overleg met Noorse Jonge Academie (28 augustus 2019)

Er vond een overleg plaats met prof. Katrien De Moor (NTNU: Norwegian University of Science and Technology), (stichtend) lid en bestuurslid van de Norwegian Young Academy, om ervaringen uit te wisselen over het opzetten en coördineren van een Jonge Academie. De onderwerpen waren o.a. taalbeleid (Engels of landstaal?), gerichtheid van de JA op beleidsimpact, internationalisering en ledensamenstelling.

14.6. Open Access, Open Science: YAE / Plan S (23 okt, 6 nov 2019)

Dave De ruyscher, lid van de Jonge Academie en covoorzitter van de werkgroep Open Science, volgt het thema internationaal op. Hij was aanwezig op minstens twee internationale bijeenkomsten waarop hij over de toekomst van open science overlegde: de meeting van de Young Academy of Europe, waarvan hij lid geworden is (Barcelona, 23 oktober 2019) en *The future of research: assessing the impact of plan S* (Leuven, 6 november 2019).

Vincent Ginis sprak namens de Jonge Academie op twee events over Open Access en Plan S, met name op het tweejaarlijkse congres van de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheken, Archieven en Documentatiecentra VVBAD (Oostende, 19-20 september 2019) en op de expert meeting van de European Society of Human Reproduction and Embryology (Brussel, 26 september 2019). In de eerste ging het over de gevolgen van Plan S voor bibliotheken, in de tweede over de scenario's voor wetenschappelijke tijdschriften in het beheer van wetenschappelijke genootschappen onder Plan S.

14.7. Declaration on the Guiding Principles of Young Academies (20 november 2019)

Als product van de World Wide Meeting of Young Academies in de zomer van 2019 in Vietnam, werd dit consensusdocument opgesteld. Het is bedoeld om landen in de opstartfase van hun Jonge Academie bij te staan door te kaderen wat een Young Academy is en welke principes eraan ten grondslag liggen. De Belgische Jonge Academie ondertekende dit document in oktober.

14.8. Samenwerking Finse Jonge Academie (11 december 2019)

De Jonge Academies van Finland en België hebben de handen in elkaar geslaan voor de organisatie van een gezamenlijk event over de toekomst van scientific advisory reports (te houden in 2020).

In de namiddag van 11 december 2019 was er een fysieke ontmoeting in Brussel ter voorbereiding hiervan. Een lid en twee medewerkers van de Finnish Young Academy overlegden met vier leden en twee medewerkers van de Belgische Jonge Academie om de doelen overeen te komen, het programma te bespreken en de praktische modaliteiten vast te leggen.

14.9. Contacten met andere jonge academies

Buiten het kader van een impactrijke samenwerking zijn er ook snelle contacten tussen de Jonge Academies. Zo contacteerde een Poolse universiteit de JA met vragen over gender en een uitnodiging om te spreken. De JA liet de berichtgeving over de ontwikkeling van Expeditie Moendoes opnemen in de nieuwsbrief van de Global Young Academy. Het secretariaat van de Jonge Academie staat in e-mailcontact met andere Jonge Academies via de mailinglijsten van de Global Young Academy. In dat kader nam de Jonge Academie ook deel aan een bevraging over de gendersamenstelling en het genderbeleid van Jonge Academies wereldwijd.

Deel 5: Communicatie en pers

15. Media

Website

www.jongeademie.be

De website focust op nieuws en gebruiksvriendelijkheid. Zowel de leden als de nieuwsberichten zijn op de homepage zelf beschikbaar, en meer informatie over alle onderwerpen van de homepage is telkens maar één klik verder.

Er zijn gemiddeld 1463 bezoekers per maand.

Themawebsites

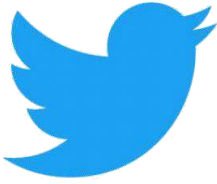
www.sciencemeetsparliament.be

Deze website is onderdeel van het pairing scheme dat de Jonge Academie opzette naar buitenlands voorbeeld en werd gelanceerd op 29 november 2019. De website blijft actief tot het programma afloopt en zal eventueel ook dienstdoen bij volgende edities.

www.wetenschapismvx.be

Zie eerder. De campagnewebsite heeft inmiddels een archieffunctie.

Twitter

<https://twitter.com/JongeAcademie>

De populariteit van het Twitterkanaal is verder gestegen. De Jonge Academie heeft nu 2.279 volgers (vorig jaar 1.842). De Jonge Academie is erg actief op dit medium en realiseert een bereik van tussen de 11.000 en 69.000 weergaven per maand. Daarnaast kunnen de berichten van de Jonge Academie rekenen op een hoog interactiepercentage.

De Jonge Academie wordt soms gevraagd om initiatieven rond wetenschapscommunicatie mee te promoten via haar Twitter-account.

YouTube

<https://www.youtube.com/channel/UCI2m0LEBoOPz80QK72QoWGw>

De Jonge Academie heeft een eigen YouTube kanaal waar filmpjes van de Jonge Academie worden gepost. Het gaat om videomateriaal van campagnes en/of evenementen. Afgelopen jaar werden de nieuwe video's 1.640 keer bekeken.

Facebook

<https://www.facebook.com/JongeAcademie>

Het aantal volgers op Facebook is de laatste jaren sterk gestegen waardoor nu ook wordt ingezet op dit kanaal los van Twitter. Een belangrijke toepassing voor dit kanaal is het delen van fotoreportages en evenementen. Er zijn momenteel 717 volgers. Alle berichten hebben een bereik tussen de 200 en 12.000 views en scoren vaak hoog op vlak van betrokkenheid.

16. Persoverzicht

Vooral de gendercampagne haalde in het voorjaar van 2019 het nieuws. Een beknopt (onvolledig) overzicht van deze en andere mediaverschijningen:

- Damya Laoui sprak op 24.04.2019 over Wetenschap = M+V+X op de VRT bij Van Gils & Gasten
- 21.06.2016 Het Laatste Nieuws: Slechts 16% vrouwen? Dan weren we alle mannelijke sollicitanten
- 26.06.2019
 - VRT Radio Journaal: Herman Van Goethem over de ondertekening van het gendercharter
 - Charlie Mag: Gendergelijkheid op de Vlaamse universiteit: “Wij zijn optimistisch, maar vanzelf gebeurt er niets”
 - VRT Online: Rectoren willen meer vrouwen in topfuncties aan de Vlaamse universiteiten
 - Het Laatste Nieuws & De Morgen (beiden online): Rectoren Vlaamse universiteiten springen in de bres voor meer gendergelijkheid
 - De Tijd (online): Universiteiten willen meer vrouwen in topfuncties
 - De Tijd: Rectoren stellen engagement gendergelijkheid scherper
- 23.10.2019 Ciné Télé Revue bericht ‘Tout le monde est gagnant à la Loterie Nationale’ over de Fortuna Award die de JA in ontvangst mocht nemen voor haar gendercampagne
- Eos 18.04.2019 & 25.05.2019 Anneleen Malfliet wint Eos Pipet 2019
- Het Belang van Limburg 16.10.2019: We moeten beredeneerd kiezen voor technologische vooruitgang en niet gewoon omdat het kan – over Moendoes
- 05.11.2019 Eos: Hoe citizen science de wetenschap uitdaagt.
- Eos 18.03.2020: Wie is dé beloftevolle jonge onderzoeker van Vlaanderen?
- De Tijd 20.03.2020: VUB-ingenieurs maken in enkele dagen prototype van beademingstoestel
- Eos 25.03.2020: De zoektocht naar alternatieven voor beademingstoestellen
- De Morgen 28.03.2020: Viroloog Anne-Mieke Vandamme: 'Een vaccin kan de situatie nog erger maken'

Naast deze expliciete vermeldingen worden leden van de Jonge Academie soms geconsulteerd voor duiding, onder meer door De Afspraak en Radio 1, zonder dat de band met Jonge Academie kan worden vermeld. Waar mogelijk proberen de leden hun lidmaatschap te vermelden, bijvoorbeeld wanneer zij geïnterviewd worden voor universiteitsmagazines.

17. Specifieke media

Berichtgeving van of over de Jonge Academie vindt haar weg naar specifieke doelgroepen in de academische en artistieke wereld, door opname in nieuwsbrieven, op websites of in communitymagazines van partnerinstellingen. In het bijzonder verscheen de Jonge Academie in de kanalen van o.a. de universiteiten (niewsbrieven, oproepen, online nieuwsberichten), EWI (bijv. nieuwsbrief 2/07/2019 en 24/09/2019, website), FWO (website, nieuwsbrieven), VARIO (bijv. nieuwsbrief 27/06/2019) en de nieuwsbrief van de Vlaamse Wetenschapsagenda.

Deel 6: Financiën

18. Eindafrekening 2019

De Jonge Academie genoot in 2019 een toelage van € 80 000 van de Nationale Loterij (via de KVAB), en een bijkomende toelage van de middelen die het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie aan de KVAB ter beschikking stelt voor de werkzaamheden van de Jonge Academie. Daarvan is € 60 000 bedoeld als werkingsbudget voor de Jonge Academie. Het resterende bedrag gaat naar personele en logistieke ondersteuning vanuit de KVAB.

De werkingsmiddelen werden voornamelijk besteed aan de organisatie van de activiteiten zoals de tweedaagsen, sociale dag en vergaderingen, aan reiskosten voor internationale meetings, aan de totstandkoming van Maja (incl. vormgeving, druk en verspreiding), de digitale spelontwikkeling van *Expeditie Moendoes* en aan de boekpublicatie van *Overlap. The no man's land between art and science* die zal verschijnen in 2020.

19. Begroting 2020

Voor het volgende werkingsjaar is terug een toelage aangevraagd bij de Nationale Loterij. Dankzij een sterke verankering van de Jonge Academie in het convenant tussen de overheid en de KVAB, kan de Jonge Academie rekenen op 1 voltijdsequivalent aan personeelondersteuning, specifiek voor de JA, naast de algemene logistieke ondersteuning vanuit de KVAB.